

Parlamentul
Republicii Moldova

267-07 nr. 405
28 iulie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind protecția animalelor
(nr. 189 din 19.06.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art.72 din Constituție.

3. În nota informativă la proiect se relatează că legea privind protecția animalelor vine cu un nou concept în realizarea principiului tratamentului uman, indiferent de forma de proprietate și alte drepturi asupra animalelor.

Prin intervenția propusă va fi creat cadrul juridic privind protecția animalelor împotriva tratării cu cruzime, provocării durerii, suferinței, decesului, precum și asigurarea bunăstării și tratamentului uman în privința animalelor. Proiectul prevede, de asemenea, crearea sistemului informațional de identificare, înregistrare a datelor cu privire la animalele de companie și a deținătorilor acestora, precum și prevenirea abandonării necontrolate a animalelor, reducerea efectivului animalelor fără stăpân, crearea adăposturilor de animale fără stăpân, organizarea campaniilor informaționale privind tratarea umană și responsabilă a animalelor și adopția acestora.

4. În contextul stabilirii unor atribuții autorității administrației publice locale, invocăm prevederile alin. (7) al art. 81 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală potrivit căruia, „este interzisă orice delegare de competențe fără

alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective”.

Totodată, sunt relevante și prevederile alin. (4) al art. 3 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, care dispune, că „orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Parlamentului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate”.

Autoritățile administrației publice locale urmează a fi consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora, precum și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale, cerință stabilită la alin. (5) din Legea menționată.

Întrucât soluțiile propuse în proiect vizează și autoritățile administrației publice locale, proiectul de act normativ urmează a fi supus avizării de către Congresul Autorităților Locale din Moldova, astfel, fiind în acord cu principiile de bază ale administrației publice locale, consacrate la art. 109 din Constituție.

5. La alin. (4) art. 34 din Legea nr. 100/2017 este stabilit că proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.

De asemenea, sunt relevante și prevederile art. 40 din Legea nr. 100/2017 care stabilesc că proiectul actului normativ se prezintă autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere împreună cu dosarul de însoțire, care conține raportul de analiză ex ante sau analiza impactului de reglementare, după caz.

În context, ținând cont că prevederile proiectului sunt incidente activității de întreprinzător, apreciem necesară elaborarea analizei impactului de reglementare la proiect cu remiterea acestora (proiectul actului normativ și analiza impactului de reglementare) spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

6. Implementarea prevederilor proiectului, potrivit autorilor, ar putea genera unele costuri pentru realizarea Programului național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân, pentru elaborarea și menținerea Registrului Animalelor de Companie, pentru suplinirea cu două unități a statului de personal al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Întru respectarea prevederilor statuate la alin. (4) art. 131 din Constituția Republicii Moldova, alin. (2) art. 58 din Regulamentul Parlamentului, este necesară acceptarea proiectului, prin aprobarea unui aviz pozitiv, de către Guvern. Nerespectarea condițiilor menționate constituie o încălcare a cerințelor stabilite de Constituție și a celor consacrate de jurisprudența Curții Constituționale în materie de legiferare în domeniul bugetar (a se vedea Hotărârile Curții Constituționale: nr. 29/2001, § 6; nr.2/2014, § 48 și §74; nr.11/2014, § 42; nr.23/2019; nr.8/2021, §84).

De asemenea, sunt relevante prevederile alin. (5) art. 34 din Legea nr. 100/2017, care stabilește obligativitatea expertizei financiare la proiectele care au impact asupra bugetului public, expertiză care se efectuează de către Ministerul Finanțelor.

II. Observații de ordin juridic și de tehnică legislativă

1. Cu referire la art. 1 și 2, propunem comasarea acestora, urmând ca obiectul și sfera de reglementare a legii să fie prevăzute într-un singur articol.

2. La art. 2:

- la alin. (1) lit. a) se menționează că „tratarea, protecția și întreținerea animalelor” se realizează „în conformitate cu principiului tratamentului uman”, principiu care nu este reglementat la art. 3, pentru care motiv sugerăm includerea și definirea acestui principiu în conținutul art. 3;

- la alin. (4), reieșind din faptul că reglementările proiectului nu stabilesc careva categorii de animale asupra cărora prevederile acestuia nu se răsfrâng, considerăm inoportună înserarea în proiect a respectivului alineat.

Dacă se insistă asupra păstrării acestui alineat, pentru o mai bună claritate a termenilor utilizați în proiect, propunem definirea termenilor de „tratarea” și „întreținerea” în conținutul art. 4.

3. La art. 4:

- la noțiunea „*activitate educațională și recreativă asistată de animale (AERAA)*” sugerăm substituirea abrevierii „(AERAA)” cu textul „(în continuare - AERAA)”;

- la noțiunea „*azil*”, în definirea acesteia recomandăm excluderea cuvintelor „și adoptarea ulterioară a acestora” pe motivul inutilității și irelevanței acestei mențiuni în contextul abordat;

Totodată, relatăm despre neclaritatea utilizării cuvântului „pierdute” care, în opinia noastră, nu se încadrează în șirul logic al conținutului noțiunii. Or, pierderea este o situație opozabilă deținătorului de animal, iar găsirea este acțiunea ulterioară.

- la noțiunea „*adopte*” sugerăm redactarea abrevierii „CÎTA”, prin substituirea acesteia cu sintagma „Centrul de Întreținere Temporară Animalelor” astfel asigurându-se respectarea prevederilor lit. i) alin. (1) art. 54 din Legea nr. 100/2017 care stipulează că „exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire”;

- la noțiunea „*animale*”, în definirea acesteia, urmează a fi revăzută utilizarea cuvintelor „obiecte biologice” deoarece, potrivit prevederilor art. 458 din Codul civil, *animalele nu sânt lucruri* și sunt ocrotite prin legi speciale. În privința animalelor se aplică în mod corespunzător dispozițiile legale referitoare la lucruri, cu excepția cazurilor stabilite de lege.

Totodată, recomandăm substituirea cuvântului „experimentale” cu cuvintele „folosite în experimente sau destinate folosirii în experimente” sau „destinate sau folosite în scopuri experimentale” din motiv că aceasta reprezintă destinația utilizării animalelor, iar acestea nu pot fi în sine experimentale.

- la noțiunea „*animale deținute*” sugerăm revederea pertinentei utilizării cuvântului „oameni” prin prisma conținutului noțiunii „*adopte*” în care se menționează că „persoanele fizice și juridice pot lua la întreținere și își pot asuma responsabilitatea pentru animale” aflate în situațiile menționate.

Totodată, relatăm că nu este pertinentă noțiunii respective precizarea „inclusiv în cazul animalelor acvatică, animalele de acvacultură”.

- la noțiunea „*animal de companie*” din proiect atragem atenția că, potrivit art. 2 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, *animal de companie* reprezintă orice animal deținut sau destinat a fi deținut de către om, în special pe lângă casă, pentru agrement sau companie (a se vedea Convenția europeană privind protecția animalelor de companie). În context, sugerăm corelarea noțiunilor din proiect cu cea din Legea nr. 221/2007;

Totodată, pentru o mai bună claritate a conținutului noțiunii, considerăm necesară expunerea exhaustivă a speciilor de animale de companie evitându-se utilizarea expresiilor gen „altele decât cele...” din lit. j) deoarece, prin astfel de expresii, sunt create incertitudini la interpretarea și aplicarea corectă a prevederilor din act normativ;

- la noțiunea „*animal fără stăpân*” sugerăm excluderea textului „inclusiv animal identificat prin microtipare, crotalie sau alt mijloc alternativ de identificare” pe motiv că precizarea respectivă nu este pertinentă noțiunii respective.

Conform alin. (2) art. 515 din Codul civil, *se consideră fără stăpân bunurile mobile al căror proprietar a renunțat expres la dreptul de proprietate, bunurile abandonate, precum și bunurile care, prin natura lor, nu au proprietar.*

În context sugerăm corelare prevederilor noțiunii respective cu cele din Codul civil prin stabilirea situației când proprietarul a renunțat expres la dreptul de proprietate;

- la noțiunea „*capturarea animalelor*” abrevierea „CÎTA” urmează a fi substituită cu sintagma „Centrul de Întreținere Temporară a Animalelor”.

- la noțiunea „Program național privind reglementarea efectivului animalelor.....”, se vor revedea cuvintele „document politic” prin prisma prevederilor art. 24 din Legea nr. 100/2017 și ale Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.

În contextul celor expuse considerăm necesar de stabilit că Programul național este un document de politică publică;

- la noțiunea „*Program privind captarea, sterilizarea, vaccinarea și eliberarea (în continuare - Program CSVE)*”, având în vedere că acesta va fi o componentă a Programului național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân elaborat în scopul reglementării efectivului animalelor fără stăpân la nivel național, considerăm inoportună menționarea acestuia în conținutul legii deoarece, Programul național va include activitățile și măsurile necesare de captare, sterilizare, vaccinare și eliberare a animalelor astfel nefiind necesară, în opinia noastră, și pertinentă proiectului.

- la noțiunea „*terapia asistată de animale (TAA)*” sugerăm substituirea abrevierii „*(TAA)*” cu textul „*(în continuare - TAA)*”. Obiecția este valabilă și pentru noțiunile „Sistem informațional automatizat „Registrul Animalelor de Companie” și „Programul național privind reglementarea efectivului”.

4. La articolul 5:

- având în vedere că conținutul acestuia are doar un singur alineat relatăm că nu este necesară numerotarea acestuia. Obiecția este valabilă și pentru articolele 6, 7, 11, 18, 19, 47, 50;

- cuvântul „competențe” de substituit cu „atribuții”, astfel cum este utilizat în denumirea articolului.

5. La art. 6:

- cu referire la lit. d), se va ține cont de norma stipulată la lit. s¹) alin. (2) art. 14 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, potrivit căreia, aprobarea regulilor de întreținere a câinilor, a pisicilor și a altor animale domestice este de competența consiliului local;

- lit. h) cuvintele „supravegherea executării cadrului normativ aprobat” și textul „coordonează și monitorizează activitatea privind protecția animalelor realizată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, inclusiv prin examinarea și aprobarea rapoartelor anuale” urmează a fi stabilite în două diviziuni distincte.

Totodată, urmează a fi revăzută competența de aprobare a rapoartelor anuale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. Conform alin. (2) art. 4 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, Agenția este autoritatea publică centrală de supraveghere sanitară veterinară aflată în subordinea Guvernului.

6. La art. 7:

- la lit. b), de concretizat, dacă prin cuvântul „persoane” se subînțeleg, atât persoanele fizice, cât și cele juridice.

- lit. c), având în vedere că competențele de constatare a contravențiilor și de emitere a autorizațiilor sanitare veterinare sunt stabilite în alte acte legislative (Codul contravențional nr. 218/2008, Legea privind activitatea sanitară veterinară nr. 221/2007), considerăm inutilă reiterarea acestora în prezentul proiect.

7. La art. 8, partea dispozitivă, sugerăm a se revedea cuvântul „Poliției” din considerentul, că în subordinea Ministerului Afacerilor Interne se află „Inspectoratul General al Poliției”.

8. La art. 9:

- la lit. c) sugerăm substituirea cuvântului „raportează” cu cuvântul „notifică” deoarece autoritățile administrației publice locale dispun de autonomie în administrarea localităților, iar relațiile cu alte autorități publice se întemeiază pe principiul colaborării și este un raport de subordonare;

- la lit. f) se propune excluderea cuvintelor „de nivelul doi”, iar cuvântul „autorităților” se va substitui cu cuvintele „autorităților administrației” ;

- la alin. (2), se propune revizuirea oportunității utilizării precizării „în limita resurselor financiare aprobate în acest scop de către consiliul local pe anul bugetar respectiv” pe motivul irelevanței acesteia.

- la lit. c) se propune substituirea cuvântului „raportează” cu cuvântul „notifică”;

- la lit. e), pentru un spor de precizie redacțională, se propune substituirea textului „alin. a) și alin. b)” cu textul „lit. a)-b).

- la lit. i), denumirea programului se va scrie cu majusculă. Totodată, dacă autoritățile administrației publice locale elaborează și gestionează Programul, apare întrebarea, cine îl aprobă, fiindcă din formularea „în colaborare cu CÎTA” nu rezultă, că autoritatea locală îl aprobă. Necesită o concretizare în acest sens.

9. La art. 10:

1) Considerăm că acesta nu poate fi încadrat la Capitolul II care stabilește atribuțiile și responsabilitățile entităților publice. În context, sugerăm includerea conținutului acestuia într-un capitol distinct.

2) La alin. (1) sugerăm stabilirea sarcinii de elaborare a Programului național REAFS pentru o singură entitate publică iar celelalte urmează să participe la acest proces. În context, recomandăm după textul „Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,” de completat cu cuvintele „în colaborare cu”.

3) La alin. (2) sugerăm revizuirea conținutului acestuia cu privire la necesitatea revizuirii acestuia „cel puțin o dată la 5 ani” pe motiv că, potrivit proiectului, Programul național și planul de acțiuni este elaborat pe un termen de 5 ani.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va evalua realizarea Programului național și planul de acțiuni „o dată la 2 ani”.

4) La alin. (3), se stabilește că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) elaborează raportul cu privire la implementarea Programului național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân și a planului de acțiuni și îl prezintă spre examinare Guvernului.

În context, constatăm o delimitare vagă a competențelor între entitățile publice menționate, astfel sugerăm o reglementare mai clară a acestor aspecte, precum și stabilirea obligației de informare a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

de către ANSA pe marginea raportului cu privire la implementarea Programului național, în cazul când sarcina elaborării rămâne a fi pe cea de-a doua entitate.

În același timp, nu este clar, cine va aproba raportul respectiv, în condițiile în care acesta se elaborează de către Agenție și se prezintă Guvernului spre examinare.

10. La art. 11 urmează a fi revizuite și „drepturile” stabilite, spre exemplu, apa și hrana nu poate fi un drept acestea reprezentând niște lucruri iar asigurarea cu hrană și apă reprezintă un drept. Necesită a fi revăzute redacțiile și la lit. b)-c), precum și la lit. g), pentru cea din urmă menționăm că aceasta se raportează la deținătorul animalului și nu la animalul întreținut.

11. La art. 12:

- articol necesită a fi revăzut fiindcă nu corespunde rigorilor de tehnică legislativă prin expunerea pct. 1) și 2), în „drepturi” și „obligații”;

- necesită a fi revăzut termenul „deținătorilor” prin indicarea concretă a subiecților asupra cărora se vor aplica prevederile legii.

- cu referire la alin. 1), considerăm necesară revizuirea oportunității stabilirii unor drepturi care sunt reglementate în alte acte normative, iar reiterarea acestora în conținutul proiectului este inutilă. Totodată, Codul civil reglementează dobândirea dreptului de proprietate asupra unui animal (art. 517), răscumpărarea animalelor domestice în cazul încălcărilor de comportare cu acesta (art. 536 alin. (2) lit. c), de aceea, este necesar a se revedea, dacă prin textul „să primească și să transmită” s-a avut în vedere cazurile expres prevăzute în Codul civil.

- la alin. 2) lit. e) urmează a fi revizuit prin prisma reglementărilor legale incidente (Codul civil, Legea nr. 221/2007) pentru accesul în exploatații profesionale și cele non-profesionale, proprietate privată. Astfel, Legea nr. 221/2007 conține reglementări cu privire la obligații ale persoanelor fizice și juridice și ale specialiștilor veterinari.

- la lit. g) urmează a fi revăzută obligația deținătorului de animale cu privire la oferirea, necondiționată, a unor informații/pașaportului/carnetului de sănătate la solicitarea unei organizații necomerciale pentru protecția animalelor, prin prisma asigurării echilibrului între interesele publice și cele private, precum și a preveni potențiale ingerințe în exercitarea drepturilor deținătorilor de animale.

- la lit. j) se propune substituirea cuvântului „refuză” cu cuvântul „renunță”.

12. La art. 14:

- recomandăm transferarea conținutului alin. (7) în cuprinsul art. 21 care reglementează modul de transportare a animalelor de companie în transportul public;

- la alin. (8) recomandăm stabilirea expresă a entității publice care va elabora cerințele respective sau excluderea cuvintelor „se elaborează și”. Recomandare valabilă și pentru alin. (9) art. 16, alin. (4) art. 20, alin. (3) art. 21, alin. (7) art. 22, alin. (4) art. 23, alin. (3) art. 28, alin. (14) art. 29.

13. La art. 15 recomandăm examinarea oportunității menținerii alin. (4) în articolul abordat care conține prevederi cu privire la asistența medicală veterinară și întreținerea animalelor bolnave neîncadrându-se în șirul logic al conținutului acestuia.

14. La art. 17:

- la alin. (1) se recomandă substituirea cuvintelor „cerințele de întreținere generale prevăzute la” cu cuvântul „prevederile”. Totodată, se va analiza conținutul alin. (1) din art.17, în sensul în care redacția acestuia pune accentul pe „respectarea cerințelor prevăzute la art. 11”, iar art. 11 prevede „respectarea următoarelor drepturi”;

- la alin. (2) lit. h) sugerăm reformularea conținutului acestuia deoarece, utilizarea mențiunii „cu excepția câinilor utilitari”, nu se încadrează în redacția propusă.

15. La art. 18 sugerăm revizuirea termenului „animalele domestice”, pe motiv că în proiect nu sunt definite care animale sunt domestice, ca în cazul animalelor de companie.

16. La art. 21 alin. (3) pct. 1) se propune completarea cu cuvintele „sau psihotrope”.

17. La art. 22:

- la alin. (2) se recomandă de a revedea propunerea cu privire la emiterea certificatului de origine de către specialiști cu cunoștințe chinologice pe motiv că, pentru entități se menționează, că acestea trebuie să fie autorizate, iar în cazul specialiștilor nu sunt prevăzute careva conții privind atestarea acestora;

- la alin. (6) se recomandă a fi reevaluată obligația deținătorilor de a înregistra câinii la o anumită organizație, în particular la Organizația Chinologică din Republica Moldova. În context, nu sunt clare condițiile și criteriile de selectare și stabilire a unei organizații și a oportunității menționării exacte a acesteia în cadrul proiectului.

18. La art. 23:

- la alin.(1), pentru precizia normei, urmează a fi revăzute cuvintele „sunt supuse microcipuri”;

- la alin. (4), necesită a fi invocată denumirea concretă a Regulamentului care necesită a fi aprobat.

19. Art. 24, sugerăm revederea textului „efectuarea activităților de întreprinzător” utilizat în denumirea acestuia. Se vor revedea, în acest sens, și cuvintele „creșterea și activitățile de întreprinzător” din conținutul alin. (1), fiindcă sunt improprie stilului normativ.

20. La art. 25 alin. (2):

- la lit. c) menționăm că, potrivit alin. (1) art. 8 din Codul de procedura penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, este prevăzut *persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi*

dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Totodată, conform alin. (3) art. 111 din Codul penal nr. 985/2002, *stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.*

În context, sugerăm reevaluarea reacției lit. c) prin prisma prevederilor legale invocate cu stabilirea faptului existenței a antecedentelor penale nestinse sau a recidivei.

- la lit. d) considerăm oportună stabilirea limitării termenului de interdicție.

21. La art. 26 alin. (4) comunicăm că, potrivit art. 9 din Legea nr. 121/2020 privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, asistența medicală veterinară poate fi efectuată și de către un medic veterinar. În context, recomandăm reformularea alineatului abordat prin stabilirea că serviciile respective pot fi prestate și de către medici veterinari.

22. La art. 27 atragem atenția asupra necesității revizuirii acestuia prin prisma prevederilor art. 536, 540, 736 din Codul civil, care stabilesc răscumpărarea animalelor domestice în cazul încălcării regulilor de comportare cu acestea și rangul de prioritate al gajurilor.

23. Art. 28, pentru o mai bună redare a materiei propuse spre reglementare, sugerăm comasarea alin. (1) cu alin. (2).

24. Art. 31, de revăzut termenul „returnarea”, fiindcă Codul civil operează cu termenul „predarea animalului”.

25. La art. 33 alin. (8), recomandăm substituirea cuvintelor „de vânătoare” cu cuvântul „cinegetic”, astfel cum este utilizat în Legea nr. 298/2018 vânătorii și fondului cinegetic.

26. La art. 35 alin. (3), propunem completarea acestuia cu cuvintele „sau a substanțelor psihotrope”.

27. La art. 37 alin. (8), se menționează că activitatea unităților de agreement cu implicarea animalelor prin contact direct cu vizitatorii se desfășoară numai pe baza autorizației sanitar-veterinare. În context, relevăm că potrivit pct. 1.3, pct. II. al anexei nr. 6 din Legea 221/2007, pensiunile pentru animale de companie și agreement se supun înregistrării sanitare veterinare de către Agenție.

Totodată, recomandăm substituirea textului „specificate la alin.(1) art.24” cu cuvintele „emise de Agenție”.

28. La art. 38:

- sugerăm excluderea textului „(TAA)”;

- la alin. (2) recomandăm excluderea textului „în conformitate cu prevederile la alin.(1)”.

29. La art. 42 alin. (2), în textul lit. b) sugerăm rectificarea anului adoptării din „2002” în „2017”, pe motiv că s-a produs o eroare de tastare.

30. La art. 43 alin. (2), se menționează că „Instituțiile de control” furnizează Agenției informația privind persoanele în privința cărora s-au aplicat măsurile de prevenire a relexor tratamente față de animale deoarece, Agenția conform competențelor, este un organ de control și cu competențe de constatare a contravențiilor.

Totodată, la alin. (3) din art. 43 se menționează despre faptul că „organele abilitate specificate la alin. (4) vor îndepărta imediat animalul cu plasare temporară a acestuia în azil sau CÎSAA” în care context recomandăm corelarea terminologiei utilizate în alin. (2) art. 42 și alin. (3) art. 43.

31. La art. 44:

- denumirea articolului urmează a fi corelată, sub aspect redacțional, cu conținutul pct. 1) alin. (1) art. 43 din proiect. Observație valabilă și pentru conținutul articolului 43;

- la alin. (1) și (2) recomandăm substituirea cuvintelor „situație de pericol iminent” cu cuvintele „situație de pericol extrem” astfel cu este prevăzută noțiunea relevantă din art. 4 al proiectului;

- la alin. (3) sugerăm revizuirea corectitudinii utilizării abrevierii „CÎSAA” din considerentul că, în proiect, nu este definită abrevierea respectivă. Observație valabilă și pentru alin. (8);

- la alin. (4) sugerăm revizuirea conținutului lit. a) prin prisma reglementărilor stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției. Potrivit Codului contravențional, contravențiile stabilite la alineatele (2)-(3) și (7) din art. 157 se constată și se examinează de către poliție;

- la alin. (6), propunem substituirea cuvântului „autoritățile” cu cuvintele „organele abilitate”;

- la alin. (7), privitor la indisponibilizarea temporară a unu animal, sugerăm ca aceasta să se efectueze în prezența a doi martori. Totodată, recomandăm ca după cuvintele „prezența proprietarului” să fie introdus textul „/deținătorului iar în cazul lipsei acestora”;

- la alin. (8) lit. b) considerăm irelevantă mențiunea „în baza unui contract cu autoritatea publică locală” deoarece, conținutul alineatului respectiv, reglementează cazurile și locația întreținerii animalelor;

- la alin. (9) se utilizează termenul de „proprietarul” și termenul „deținătorul” în care context recomandăm utilizarea unei terminologii uniforme, iar cuvântul „precedent” urmează a fi exclus.

32. La art. 46:

- la alin. (1), urmează a fi revăzută oportunitatea utilizării cuvântului „suplimentară” pe motiv că, potrivit Codului penal și Codului contravențional, se utilizează cuvântul „complementare”;

- la alin. (2), recomandăm după „hotărâri judecătorești” de completat cu cuvântul „definitive”;

- la alin. (3), cu privire la interdicția privind întreținerea și tratarea animalelor de la un an la 10 ani, în funcție de gravitatea infracțiunii și de pedeapsa principală relatăm următoarele.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Codul penal, codul este unica lege penală a Republicii Moldova, și cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.

Actualmente, potrivit art. 221¹ din Codul penal, pentru cruzimea față de animale sunt prevăzute pedepse sub forma de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității, închisoarea.

În contextul reglementării propuse la alin. (3), având în vedere că legea penală nu stabilește o astfel de pedeapsă complementară, va fi necesară intervenția în Codul penal;

- redacția alin. (5) urmează a fi revăzută pe motivul, că la alin. (1) este deja stabilit, că interdicția privind întreținerea și tratarea animalului este o „măsură suplimentară” pentru cazurile stabilite la alin. (2). Or, dacă interdicția sub forma interzicerii activităților de utilizare a animalelor care constituie o măsură complementară stabilită la prezentul alineat, este distinctă de cea de la alin. (1) și reprezintă măsura menționată la pct. 5) alin. (1) din art. 43, este necesară stabilirea cazurilor pentru care este incident alin. (5);

- la alin. (6) sugerăm revizuirea oportunității folosirii mențiunii „permanentă sau temporară” pe motiv că, potrivit prevederilor alin. (3), interdicția se aplică pe un termen de la 1 an până la 10 ani. Astfel se deduce caracterul temporar al interdicției.

De asemenea constatăm necesitatea modificării redacției alineatului pentru a spori calitatea acestuia și pentru a exclude echivocul în interpretare și aplicare;

- la alin. (8) se menționează, că informația despre ordinele restrictive cu privire la persoanele cărora li s-a interzis deținerea și întreținerea animalelor se include într-un registru dedicat. În context, sugerăm stabilirea expresă care este organul emitent al ordinului abordat sau excluderea mențiunii „ordinelor restrictive”.

Totodată, în contextul mențiunii cu privire la Registrul persoanelor față de care au fost aprobate măsurile de interdicție, sugerăm reexaminarea suplimentară a oportunității acesteia prin prisma prevederilor alin. (2) art. 43 din proiect, care stabilește, că informațiile cu privire la persoanele cărora li s-a aplicat măsurile de prevenire a relelor tratamente față de animale sunt înregistrate în SIA Registrul Animalelor de Companie.

33. Având în vedere, că art. 43 alin. (1) stabilește 5 măsuri de prevenire a relelor tratamente față de animale, constatăm că pe parcursul secțiunii 2, sunt reglementate doar măsurile prevăzute la pct. 1)-4), pe când măsura cuprinsă la pct. 5) nu este redată în conținutul acesteia, pentru care motiv recomandăm instituirea unor reglementări în acest sens.

34. La art. 45 alin. (2) sugerăm excluderea cuvântului „integrale”.

35. Denumirea art. 47 urmează a fi corelată cu conținutul pct. 5) alin (1) din art. 43.

36. La art. 47, se recomandă stabilirea entității abilitate cu competența aplicării măsurilor speciale de urgență, ținând cont că o astfel de mențiune nu este în conținutul articolului.

37. La art. 48 alin. (1):

- urmează a fi substituit cuvântul „cazului” cu cuvântul „cazurile” deoarece, la alin. (1) art. 45, sunt prevăzute patru cazuri stabilite la lit. a)-d);

- în contextul mențiunii „proces penal”, constatăm că la art. 45 nu este stabilit că această măsură este aplicată doar în procesul penal or, potrivit alin. (2) art. 157 din Codul contravențional, confiscarea animalelor este prevăzută și în procesul contravențional. În context, sugerăm expunerea alin. (1) în următoarea redacție:

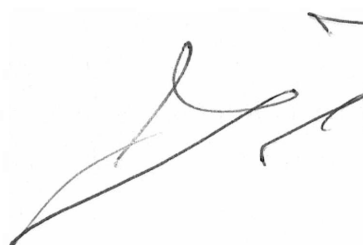
„(1) Animalul este returnat în cazul încetării procesului penal sau contravențional, precum și în cazul lipsei unei hotărâri judecătorești definitive de confiscare a animalului pentru cazurile specificate la art. 45”.

38. La art. 49 alin. (2):

- privitor la abilitarea Guvernului de a întreprinde măsurile specificate la lit. a), b) și c), necesită a se preciza, din ce moment va curge termenul de 12 luni;

- cât privește sarcina Guvernului prevăzută la lit. d) de a elabora cadrul normativ aferent prezentei legi, această sarcină coincide cu cea prevăzută la liniuța a doua de la lit. 2), cu diferența că la lit. d) se propune termenul de „12 luni de la publicarea prezentei legi”, iar la lit. e) – „12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi”. Sugerăm comasarea propunerilor cuprinse la alin. (2) lit. d) cu liniuța a doua de la lit. e).

În concluzie, proiectul de lege urmează a fi supus unei reexaminări minuțioase cu antrenarea autorităților din domeniul respectiv, precum și cu luarea în considerare a obiecțiilor și sugestiilor prezentului aviz. Se va reexamina proiectul de lege și în contextul corespunderii acestuia rigorilor de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală